

СТРАНДЖА

ПЕРИОДИЧНО ИЗДАНИЕ • Брой 72, октомври 2008 • Списание на вестника започва през 1896 г. • Цена 0.20 лв • ОБЩИНА МАЛКО ТЪРНОВО

95
ГОДИНИ

СВОБОДЕН РОДЕН КРАЙ

АКТ ЗА ПРЕДАВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА МАЛКОТЪРНОВСКА ОКОЛИЯ

Днес събота, 12/25 октомври 1913 г., в гр. Малко Търново, в 10 часа преди пладне стана окончателното предаване и приемане на Малкотърновската околия, гр. Малко Търново с селата, входящи в същата околия. Констатира се, че в града държавните, благотворителните и частни заведения са в цялост.

Предаването стана от страна на турските власти от досегашния търновски околийски началник Мехмед Али, пограничния дружинен командир Осман, капитан от генералния щаб Изет, пограничния ротен командир капитан Саали, а приемането от страна на българските власти

стана от новоназначения Малкотърновски началник Ж. Бурилков, началник на пограничния участък - 10а погранична рота майор Сотиров, майорите от 24-и пехотен Черноморски на Н.В.Ц. Елеонора полк. Витанов и Гърдев, командира на 1 и - пограничен взвод от същата рота поручик Табаков и поручика от 1-и конен на Негово Царско Височество престолонаследник княз Търновски, полк. Багиев.

За горното се състави и подписа от двете страни настоящия акт.

Окол. началник: Ж. Бурилков
Майор: Сотиров
Майор: Витанов
Поручик: Табаков
Поручик: Багиев

МАЛКО ТЪРНОВО, ЗДРАВЕЙ!

Десна КЕПЕНЕРОВА

В китна Странджа си родено
и край извор построено.
Пролет, лято, есен, зима -
нека винаги те има.
Ден и нощ на пост стоиш,
за родината ни бдиш.

Пролет пукне ли в гората
и разлистнат гървесата,
кукувица ли закука,
гургулица ли загука,
и с тихий побей
всички шепнат ти: Здравей!

Ранно утро зазорява.
Ясно слънце пак изгрява.
Игва хубав летен ген,
с надежда озарен,
и с усмивка казва - хей,
Малко Търново, здравей!

В ранна есен - с тъжна песен
ято жерави летят.
И гората опустява,
клема сирота остава.
Не тъгувай, не жалеи,
Малко Търново, здравей!

ПРАЗНИКЪТ НА СВОБОДАТА - 1913-2008 ГОДИНА

Денят 25 октомври, макар и делничен, за всички нас, малкотърновци и жителите на общината е определено празничен. На тази дата преди 95 години стана окончателното предаване на града и съставните села от пределите на Османската империя към пределите на Отечеството ни, тогава Царство България. Или, както сполучливо е записал навремето Петко Бурилков „Нова България“ върху табела, окачена на видно място на една от стените на хотела му. Нова България, възкръснала след повече от 5 вековно безправие, но отстояла своето име, език

и писменост, за да бъде българско и по тези изконни земи на Тракия и Странджа, където хората по думите на писателя-комита Петко Росен „не сложиха никога фес на главата си и изпяха в песен копнежа си - „Веднъж българско да стане и български съдия да съди“. Странджанци заслужиха тази свобода, защитена, изстрадана и извоювана, както в дните на Преображенската епопея, така и по-късно по бойните поля на Тракия в битките за Одрин, Люле Бургас, Чаталджа, с победния глас на българския войн и с онзи завет на дедите ни: „Деца на родния край, пазете си земите от близо и далеч!“

Дължни сме да не забравяме този исторически ден, както и пионерите на онова съзидателно дело, поставили основите на Нова България, на държавността, позволила над главите ни да се развее волно трибагренника български - символ на свободата ни и самочувствието, че и оттук започва България.

Да си спомним за тези първи дипломати, подписали от българска страна Акта за присъединяването: Околийският управител Желю Бурилков, майорите Сотиров и Витанов, поручиците Табаков и Багиев, за първия малкотърновски кмет Райко Петров, за поручик Венедикт Василев, влязъл пър-

ви в града и чиято рота освобождава голяма част от селата на изток до Калово. В този порядък почитено е да не забравим имената на двете доброволки - самарянки от Малко Търново Калица Берберова и Тодорка Янкова. Пак в този ред на мисли е и наше признание към съзидателното държавническо дело на Димо Ян-

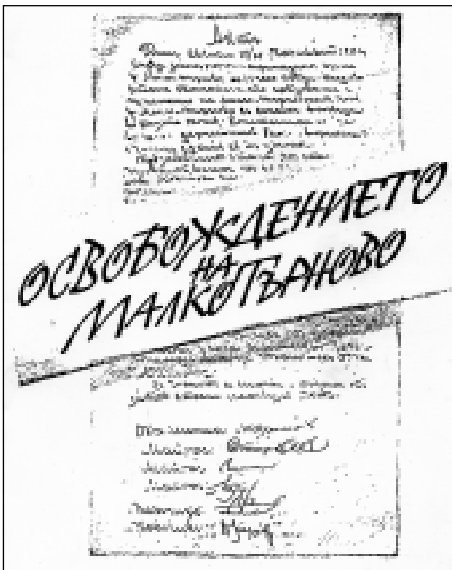
ков, Лефтер Мечев, Георги поп Добрев, свещеник Сава Шаренков, отец Ра-

фил и отец Иван Гаруфалов и още много, много други.

Разбира се, в този ден на признателност не бива да забравяме и тези малкотърновци, чиито имена са записани тук, върху паметните плочи под общия наслов: „Геройски загинали за свободата на България“.

Имена на български войни, преминали „в другия полк“, по думите на народния поет Иван Вазов.

**Вечен поклон
и вечна признателност!
Честит празник,
уважаеми съграждани!**

ОБЩИНСКА ХРОНИКА

ЗАСЕДАНИЕ НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

На 6 октомври от 14 часа в лекционната зала на читалище „Просвета“ - Малко Търново се проведе поредното заседание на общинския съвет. В дневния ред на заседанието, ръководено от пред-

СЪВЕТ

екти по програми на Европейския съюз за развитие на селските райони - в случая реконструкция на водопроводната мрежа в се-

„Странджа тур“, както и към решаване на определени проблеми от учебната дейност в района на общината. От съществено значение за екологията на района бе и обсъденият въпрос за „участието на общината в публично частно партньорство при създаването на предприятие за третиране на болнични и опасни отпадъци“. Направени бяха и допълнения към Наредба № 1 за общественения ред в общината, както и допълнение към Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услугите на територията на общината.

На общинската сесия, още в самото начало бе попълнен съставът на общинския съвет с двама нови членове: д-р Валентина Ралева на мястото на Ирена Георгиева от квотата на ВМРО и Младен Петров на мястото на Димитър Александров от квотата на НДСВ. Същите положиха и законната при тези случаи клетва.

седателя на общинския съвет Тодор Петков, бяха включени 35 докладни записки, голямата част от тях внесени от кмета на общината Иван Иванов. Предметът на обсъдените въпроси, касаещи вземането на решения, отнасящи се до кандидатстване с про-

лата Звездец и село Заберново, в т. ч. и проект по програма „Красива България“ и други.

Извън посочените въпроси заседанието на общинския съвет взе решение и относно бъдещата работа на общинските фирми „Хипократ-96“ и

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

Преди близо две десетилетия на 14 декември 1990 година Организацията на Обединените нации обявява 1 октомври за празник на хората от третата възраст. Имало се е предвид необходимостта от отдаване заслужена почит към майки и бащи, създали, отгледали, възпитали и образовали поколенията от млади хора, на които са предали не само опит и знания, но и отговорността към човешкия род и цивилизация на земята.

По този повод в сградата на Дневния център за възрастни с увреждания в Малко Търново се състоя тържество, организирано от ръководството на Дома. В празничния ден, преминал в задушевна обстановка, бе изразена и благодарността на младите

към тях, хората от третата възраст за всеотдайността им, с която са участвали в съграждането на доброто за благо на всички жители в общината. От името на общинското ръководство бяха и пожеланията за здраве и дълголетие, заедно с вярата в тяхната мъдрост и опит,

едно завещание, което следва да се опази и предаде в наследство.

Подобно тържество през този ден се състоя и в Пенсионерския клуб на Малко Търново. Приветствие към присъстващите на тържеството отпрати Григор Михайлов, председател на клуба.

И НЕКА НЕ ГИ ЗАБРАВЯМЕ

За пореден път възрастните хора от село Звездец се събраха в клуба на пенсионера, за да отбележат празника - 1 октомври - Международния ден на възрастните хора. Те бяха поздравени от децата при ЦДГ „Ален мак“, като всеки получи поздравителна картичка, изработена от децата. В задушевна обстановка, с много песни и обсъждане на жизненни въпроси, премина празникът.

И нека не забравяме, че зрялата възраст, а и старостта не са присъда! Обществото дължи признание към хората от третата възраст, заради създадените от тях материал-

ни и духовни блага, уважение към достойнството им, с което носиха на рамене-

те си тежкия кръст на прехода.

Недялка КАПИНОВА

Момент от тържеството, състояло се в Дневния център - Малко Търново.

БЪЛГАРИЯ Е В СЪРЦЕТО МИ

Блиц-анкета на журналистката Йорданка ИНГИЛИЗОВА с Иван ШИШМАН от Украйна, един от участниците в международния пленер по живопис „Странджанска палитра“

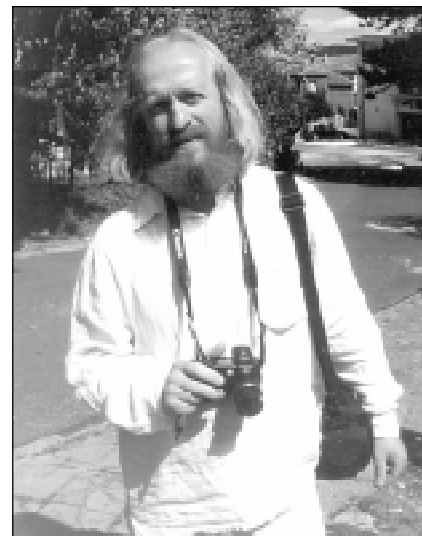
Открихме семейството на Иван Шишман в хотелската стая. Там то току-що беше донесъл плодове и пържени картофи със сирене и около масата се наредиха 6-годишният Иван, 3-годишната Параскева и Мария, на 8 г. Заг тях 12-годишната Злата се е хванала за татко си, а Олга държи в ръце заспалата вече Ана, която неотдавна е навършила 1 година.

- Чувството Ви за принадлежност към българската нация е удивително силно, в това объркано време кое ви кара да държите така здраво на корените си?

- Когато човек има здраве, често постъпва не толкова разумно и чак когато започва да загубва нещо, разбира какво е имал. Българите в Бесарабия знаят, че не е било най-хубавото, че прадедите са напуснали родината си. Ние имаме там на гробищата кръстовете от 1786 г. Според мен българската държава не завършва до официалните граници, а там, където е сърцето на православния български дух. Ако изгубим православието, ще изгубим народа си, а после и езика. Културата означава духовна база. Не случайно цар Борис е въвел християнството, а Симеон утвърждава езика. Историата учи, че не бива да се разкъсваме. Знаете омази песен - „Даваш ли, даваш, Балканджи Йово, хубава Яна на турска вяра?“... И отговорът ви е известен... Ако дявоците ни не са разбирали какво губят, щеше ли да се пролива кръв?

- Малкият Иван добре разбира български. Само въщи ли поддържате езика?

- Налага им се да учат по няколко езика - и руски, и украински. Специално за българския имаме частна учи-

телка, която идва въщи. Валентина Колева се казва, тя завърши българска филология във Великотърновския университет. Жена ми Олга научи езика покрай мен, макар че и тя има български корен от прабаба й Параскева. Запознахме се при реставрацията на църквата „Константин и Елена“ в Измаил, където после се венчахме, там кръщавахме и децата си. Олга е уникален талант, рисува като импресионистите, цветно, жито. Всяка нейна картина преди да изсъхне, вече е откупена.

- Какво очаквате от престоя си в Малко Търново?

- Да редуваме работата с почивка. Когато се сменя обстановката, винаги е полезно. Много съм щастлив, че сме тук заедно и децата могат да видят родината. Ако можех да избирам между Англия и България, пак тук щях да дойда.

ПИСМО ДО РЕДАКЦИЯТА

ПОСЛАНИЕ ЗА НАДЕЖДА И ВЯРА

...Тази година ще почитаме в Малко Търново. „Много е далеч! Какво има там?“ - Казваха и питаха близки и приятели. Вярно не е Кушадасъ или Халкади-

селища. Ето го... цялото потънало в зеленина, отпуснато в прегръдките на Странджа.

Отседнахме в рехабилитационния център на местната болница. С жела-

ни по-голямо от възможностите, местните хора от персонала направиха престоя ни незабравим. Удиви ни тишината, както се казва „пищят ушите от нея“. Песента на птиците, случайния лай на куче и кудудякането на кокошки в курниците ни съпровождаха в ежедневните разходки по малките улици с дворове, натежали от плод. Къщите са съчетали архитектурата на столетия, запазили спомена на бурни обвити, в мистериозността на пограничните

изградения модерен информационен център за туризъм, музея и читалището. Сред скромната идилгия в ателието на местния художник, изпълнено с красотата на творческите търсения, открихме духа на националната ни душевност - българската душа. От завързаните разговори в магазинчетата за провизи разбрахме „болките“ и тежбите на хората от малкия град, липсата на надежда и вяра, че ще дойдат и по-добри дни. Искаше ми се да им дам от моят възторг, да погледнат през моите очи чудото на природата, сред която са се родили. Да им кажа: „Хора, вие сте родени богати, с две майки - България и Странджа“. Дълбоко вярвам в късмета на малките населени места в България, имащи привилегията на природните дадености. С труд и любов можете да ги превърнете в рай. Знаем, че за някои от вас е трудно да повярват, но на нас тук дъхът ни спира от покой и красота.

Таня ИВАНОВА, София, 22. 09. 2008 г.

ИСТОРИЧЕСКА ХРОНИКА - ЛЕТОПИСИ

ПОЛУДЕЛИ ОТ РАДОСТ

/Странички из дневника на Тодорка ЯНКОВА, учителка от Малко Търново, доброволка в Балканската война 1912 година/

- Има приказка - „полудели от радост“. Не като „приказка“, а в действителност имах случай да видя как хо-

по баира към „хоратата“ с вик: „Конституция“. Жените също като мен не разбираха още що е Конституция, но хвърлиха ведна-

врис се изви отново голямо хоро, водено от учителя Шурков...

Другият случай да видя хората „луди от радост“ бе през 1912 г., 12 октомври. В града е пристигнала българска войска, след победните сражения в обявената вече Балканска война. Бяхме осъмнали с празни турски казарми и учреждения. Турските власти мирно се бяха изнесли от града. Не бяха се случили никакви инциденти. Една седмица обаче Малко Търново живя почти без власт, но в разпри и нападки. Разбрах тогава, че лошо е да се живее в безвластие. По-добре е да има власт, та каквато и да е.

Но ето, че дойдох вест за напредването на българската армия по бойните полета на Тракия. Ний с нетърпение очаквахме пристигането и в Малко Търново. Два дни преди 22 октомври казани връха с ядене да посрещнем българските войни. Дойдох пратениците и съобщиха, че на 22 октомври войската ще заеме позиции близо и съответно ще наложи новата власт.

Отрано сутрин целият град бе на крак. Всички напуснаха работа премени, мъжете захвърлиха фесовите и турили на главите си кой каквото намери. Това пък предизвика много смях. Дядо Иван Бурилков бе сложил на големата си глава една почти детска оскубана гугла и приличаше на градинско плашило. И до днес ми се мярка пред очите, между тичащата тълпа, да се развяват две панделки. Те се спускаха от главата на Иван Титоров. На нея едва не държеше една детска сламена шапка. Тичането бе голямо и никой не

обръщаше внимание на подобни смехории. Най-напред тълпата се отправи към „Църничките“ - северната страна на града. Очакваше се, че оттам ще дойде войската.

Изведнъж, раздаде се вест, че идват откъм „дълбокия път“, откъм „Св. Петка“. Юрнахме се в тази посока. Действително към 3 часа се зададе частта на поручик Василев, който покъсно пада убит в сражение при Пардюм.

Посрещнахме него и войниците му /опълченци/ с песни и „Ура“. На площада, пред черквата се отслужи молебен. Малко по-късно дойде друга вест. Пристига нова военна част, но този път откъм „Църничките“. Неин дружинен командир бе капитан Сотиров. Войниците бяха отново опълчение /доброволци/. Спряхме се пред училището, където пак се отслужи молебен.

В тая луда радост, аз и Калица Берберова се явихме пред дружинния командир кап. Сотиров с молбата да ни запише за милосърдни сестри. Молбата ни бе удовлетворена и ние двете доброволки поехме на юг с дружината на капитан Сотиров. Напущахме пеша Малко Търново през село Мегалово и скоро бяхме на самото бойно поле в боевете за Виза и Бунар Хисар.

Материалът е предоставен от семейството на краеведа Янко КЕРЕМИДЧИЕВ.

Тодорка Янкова, първата вляво, като гимназистка в гр. Солун.

рата бяха „луди“ от радост. Най-напред това бе станало през 1908 г., 10 юли. Седя със съседките си на хората, когато камбаните на черквата забиха. Всички се почудихме защо? Спущах се към дюкяна ни да питам, но брат ми Стамо ме посрещна с вдигнати ръце, като че ли ще хвъркне и вика радостен: „Сестричко, Конституция! Конституция!“... Аз бях вече учителка, но не разбирах що значи за това време на потисничество думата „Конституция“? И все пак, възприех радостта на брат ми като нещо хубаво за нас, българите от Странджанския край и хукнах

га хурките и се заловиха за хоро, водено от кака Жека Керанковица. Тя бе най-флегматичната от всички, но водейки хорото, въртеше кърпата и подвикваше от радост.

Затичахме се след това към Конака, където бе пристигнал турски табор и където младотурски офицер, качен на кон провъзгласи Конституцията на империята, сиреч „Хуриета“, с който за първи път се даваха определени права и на другите етноси. Извършен бе младотурският преврат /младотурската революция/.

През целия този ден никой от жителите на града не работеше, а се бе отдал на радостта си. Пееха се песни, а пред Големия

ОДРИН 1912-1913 ГОДИНА

Спомен на очевидеца Георги КЕРТЕВ

На 20 ноември Одрин беше атакуван от всички страни и най-силно обстрелван.

В учебното заведение на Отците-възкресенци и манастиря бяхме дали през първата и втората половина на обсадата гостоприемство на много души. Един от тях беше принуден да търси подслон в манастирската тишина. Още преди да се затвори границата, него го очаквало тук бесило или смърт. Това беше революционерът от Малко Търново Димо Янков.

...Ето какво сполетя Одрин след непълните четири месеца, когато българите се оттеглиха и неговите стари господари се завърнаха.

Към 7 часа след пладне дойде едно сериозно лице и съобщи, че турците били на 30 км от Одрин, към гагаузкото селце Аслан. Отдадох се на размисления: какво ли не могат да направят тези орди от арапи, лазове, кюрди и всевъзможни анадолски пълчища, подир толкова поражения и унижения, наложени им от християнското оръжие.

Българите се оттеглят! Заплаках повторно. Червената ракета, описвайки крива линия във въздуха, оповести скръбния сигнал. Часът е 6 и пол. Гърмежите се усилват. На всяка минута вземат все по-големи размери. Няма съмнение, казвам си, турците са нахлули и се сражават, вече с българските патрули. От всички страни тичат изплашени хора, за да се укрият в училището. Въоръжени башибозуци стрелят по улиците, които бързо запустяват.

Сега трябваше да се намери начин, за да се изпратят тия хора в България. Заведението се застъпва, снабдява ги с паспорти. Но това още не

Подслонените в българската католическа гимназия в Одрин.

осигуряваше заминаването им: можеха да ги върнат обратно и то не вече в заведението, а в затвора - нещо, което някои бяха вече изпатили. При това положение един от отците на заведението се решава да ги придружи до Цариград, дори до България. Този един бе българинът отец Ив. Гаруфалов от Малко Търново, брат на покойния полковник Ст. Гаруфалов, който ми разказа при среща в София, че в заведението се крили, поради невъзможността да избягат 150 жени и деца. Отец Иван с помощта на руския консул Янакиев и съгласието на настоятеля отец Грич ги отвежда до Цариград, а оттам с кораб до Варна.

ИЗ ДНЕВНИКА НА ПРОТОЙЕРЕЙ САВА ГЕОРГИЕВ ШАРЕНКОВ

Един ден в канцеларията на Осман бей, гледам през прозореца минават коли, на всяка кола седнали по две-три жени, едни с малки деца, други млади момичета, българки, а помежду им се нахвърлили по двама или по трима манафи. При тискат се по тях, смеят се, лежат върху коленете им, други пък впили очи в младата жена, засукват мустаци, гаврят се с честта на тези нещастници. Като ги гледах ужас и трепет ме обзе и с малко сяка да припадна. Казах си на ума - нещастни българки, няма ли край нашето черно тегло! Тогава се очертаваше новата турско-българска граница. Осман бей каза,

ПЪРВИТЕ ИЗПЪДЕНИ БЪЛГАРИ 1913 ГОДИНА

че ги карат към новата граница. Колко съм се ужасил от тая сърцераздирателна картина, та от същия час се замрежиха очите ми, не можах ни да чета, ни да пиша и сложиха очила. Изпъдените българки непрестанно прииждаха. От Бунархисарско при-

стигнаха 400 коли. С решението на Осман бей настанихме ги в казармите. Други двеста коли откъм Иниджик и други села конвоирани от един чауш и десет души аскери. Времето беше много студено, дъжд като из ведро се сипеше. Тъкмо пред Околийското управление замолих чауша да ги остави в града, да ги подслоним, той не се съгласи и ги закара във от града на открито. Пак се замолих: Съжалете ги и те са хора, смилете се, ако бяхте били вие на тяхно място, как бихте понесли това! А той се ядоса силно, като извики: „Сус бе геур“ и силно ме удари с приклада по гърба. Аз се

строполих на земята, но щом се свързах качих се горе при каймакамина, оплаках му се от чауша, като го замолих да спре тия пъденци. Той извики чаушина и уж го смърми, че ме бил, а после му заповяда да остави в града хората. Чауша се съгласи, само ако му подпише Илмихобер, тогава направих разписка, че получавам 200 коли мухаджири, срещу която той освободи изпъдените българки. С помощта на учителя Стойко Станимиров ние прибрахме всички изпъдени българки и ги настанихме из града на сухо. Градското ни население радушно приемаше тия нещастници, даваше им подслон и

Празненство по повод деня на освобождението на Малко Търново.

храна. Но имаше голям наплив от изпъдените българки, а турците им разрешаваха да си принесат от града храна. Малко Търново бе малопроизводително балканско градче, за това настана глад.

Това накара да се из-

теглят изпъдените във вътрешността на Стара България.

Снимките са ни предоставени от личния архив на краеведа Янко КЕРЕМИДЧИЕВ.

Снимка: Невена Попова

ДА СЕ ЗАВЪРНЕШ В БАЩИНАТА КЪЩА

„Да се завърнеш в бащината къща, когато вечерта смирено гасне...“, този прочувствен и страдалчески вопъл на най-нежния български поет Димчо Дебелянов, тези дни ме кара, вгледан в барелефа на кап. Стамат Икономов, не другаде, а на родния му дом в Малко Търново, да си спомня с тъга за него, героят от Преображение - 1903 г.

Изминали са 105 години от славната преображенска епопея и 96 години от неговата смърт, през което време духът му все търси своя покой и пътя към дома. Неизлечимо болен, останал сам в една от болничните стаи на Софийски военен госпитал, Стамат Икономов издъхва в ранно септемврийско утро и е погребан в Софийските гробища незначайно къде, без почести, без военен кортеж, без дъх на тамян. Отива си от

белия свят героят, неоплакан от любима жена, с разпиляни в историческата хроника редове от неговата борческа биография. Днес напразно се мъчим да открием поне един бял лист с негов ръкопис, за да го запазим като реликва, като спомен за него. Единствено останала е ба-

който Фердинанд не удостои приживе с нито една военна почест, заради неговата непокорност към лакейството, към властите, „се завръща“ отново в тези паметни юбилейни дни в родния му бащин дом. Часът е отново късен следобед, когато вечерта очаква да хвърли

днес. Добре дошъл в родния ти дом. Той е изцяло същият, непроменен. Тръгни по стълбата на двукатната бащина къща, за да стигнеш до огнището, в стаята с миндери и софра, със стенните долапи. Ще оживее споменът за баща ти - хубав, „с бяло лице, едър и снажен странджанец, поскоро комита, отколкото свещеник“. В сумрака плахо ще пристъпи сянката на майка ти, за да нареди софрата. Ще изплуват „образите на двете ти сестри и двама братя“ и ще бъде наистина завръщане в дома, така както го е мечтал някога подпоручик Димчо Дебелянов.

Встрани от бащиния ти дом, Големият и малкият врис продължават и днес да ромолят.

„Добре дошъл, капитане в бащиния дом“, в твой роден град. Не сме те забравили.

Георги ЦЪГОВ

щината му къща, тази на поп Георги Икономов, която предвидливи хора от Малко Търново реставрираха и запазиха за поколението.

И така капитанът, този,

своя воал над града. Не ще го посрещне „старата на прага“, за да „сложи чело на нейно рамо и дълго да повтаря мамо, мамо...“

Добре дошъл, капитане, да кажем условно и

АПОСТРОФ

НОСТАЛГИЧНО ЗА ЧЕРНОГОРОВО

Тези редове трябваше да бъдат един оптимистичен репортаж за Черногоровския панаир на малкотърновци. Уви, през последните десетина години не се получава това, което е било някога. Най-вече и през тази година, в края на лятото. Броени хора бяха дошли през първия ден, пък и да бяха дошли повече нямаше го панаирджийското настроение познато от минали години. Достатъчно е да си припомним една от малкотърновските песни, отразили събитието от началото на миналото столетие, за да разберем и съдим по нея за значението на този чут и прочут в българско и турско панагир.

**- Га ше е Црногорово,
га ше е нашет панагир?
Мене ме майка заръча,
на панагирет га пога,
га гледам, га отбировам,
и га ме майка углави...**

Та така де. Панагир се прави от хора с настроение, от мало и голямо, от обикновената детска пищялка, та чак до тълана и гайдата, до огъня и чевермето, до родовата трапеза и още колко, колко, ако става дума и до търговците, и до пехливанлъка, и до хорото, та защо не и до виенското колело. Де го де всичко това? Панагир със заповед не става. Той е част и от родовия корен, от родовата памет.

В този смисъл нека да запазим панагира на Черногорово, дошъл до нас като традиция.

СПОМЕН ЗА БАЩА МИ ИВАН ЯНКОВ

Сто години. Един век - колко много време е това. А в Малко Търново мисля, че още помнят баща ми Иван Янков - Дядото. И не само в Малко Търново, помнят го в цялата околия. Повъзрастните знаят за Даскалът и го споменават с добро. Не са го забравили и учениците му от почти всички села в околията, където той е бил учител. Неговите открити уроци, беседите по гръцката и западноевропейска литература, разказите за нашето Отечество, което той толкова много обичаше, се помнят още от тези, които са ги слушали. Демократ по душа, син на Димо Янков, един от ръководителите на Преображенското въстание, татко възпитаваше всички ни любов към Отечеството, към Русия, към героите на нашето Възраждане, към всички доблестни хора. Възпитаник на Самоковската пе-

На 19 октомври т. г. се навършиха 100 години от рождението на една от емблематичните личности на Малко Търново - учителя, общественика Иван Янков-Дядото. Да разкаже за него се обърнахме с молба към неговата гъщеря инж. Денка Янкова.

дагогическа гимназия, той беше истински народен учител, готов да сподели с хората и добро и беда.

Веднъж ми разказа как провели с децата от село Бръшлян ученическото утро по случай закриването на учебната година. Едно момченце облечено скромно с шаечни панталонки и бяла ризка декламира вечното стихотворение на Иван Вазов „Аз съм българче“. Когато детето започва с думите „Аз съм българче и силна майка ме е родила“, изведнъж тези обикновени селски хора, които присъствали на тържеството, започнали един след друг да стават прави. По лицата на майките се появили сълзи, а много от тях тихо шепнели „аз съм българче свободно...“. А когато детето

завършило с думите „син съм на земя прекрасна, син съм на юнашко племе“, настъпила такава тишина, че птичето цвърчене се чувало ясно в стаята. След това всички ръкопляскали. Наградите за отличниците били по една тетрадка от 10 листа.

Сред неговите ученици има всякакви - от професори до обикновени хора на земеделския и занаятчийския труд. Няма безделници и разсипници, или поне аз не знам за такива.

Баща ми изживяв труден и не до там равен път, но остави диря след себе си. „Голям човек беше дядо Иван“ - казват тези, които го познават, „един кръстат странджански дъб“.

Необичайно, но факт. Туристка от далечна Япония в Малко Търново. Още по-впечатлително е, че тя е с вестник „Странджа“ в ръка.

Строи се, дявол да го вземе, въпреки всичко строи се. Кой каквото ще да мисли, но за добро е, не само за стопаните на дома, но и за всички нас, гражданите на града. Така е било и така ще бъде, когато се съгражда, а не се руши.

Издава Община Малко Търново
Адрес на редакцията:
8162 Малко Търново
ул. „Малкотърновска комуна“ № 3

Редактор:

Георги ЦЪГОВ;

Предпечат: •СПРИНГ• ООД

ул. „Шейново“ № 3, тел.: 811-542

СТРАНДЖА

бр. 72, 2008 г.